

*Σύνοψη- Συμπεράσματα Θερινής Ακαδημίας Σπουδών
Ασφάλειας*

Βασίλειος Γκρίζης, Διευθυντής ΚΕ.ΜΕ.Α.

Κυριακή, 31 Ιουλίου 2016

Να ξεκινήσω με τις ευχαριστίες:

Τον Αναπληρωτή Υπουργό Προστασίας του Πολίτη και τον Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας που από την πρώτη στιγμή στήριξαν την πρωτοβουλία της Θερινής Ακαδημίας.

Τους επικεφαλής των Φορέων και των Υπηρεσιών για τη συμμετοχή των στελεχών τους στην Ακαδημία.

Τον Υπουργό Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης Τον Αναπληρωτή Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, το Γ Γ Δημόσιας Τάξης, τον Αναπληρωτή Γ Γ του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, τον Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας και τα Μέλη του Δ.Σ. του ΚΕ.ΜΕ.Α. για την παρουσία τους στην επίσημη έναρξη της Ακαδημίας.

Τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αιγαίου κύριο Παναγιώτη Τσάκωνα για την επιστημονική εποπτεία της Ακαδημίας.

Τους 14 ξεχωριστούς μας εισηγητές και συντονιστές της άσκησης ετοιμότητας και κυρίως τους εκπροσώπους της EUROPOL, της INTERPOL και της Metropolitan Police που σε αυτό το δύσκολο από πλευράς τρομοκρατικής δραστηριότητας καλοκαίρι ήταν συνεπέστατοι στη δέσμευση τους και συμμετείχαν με τις διαλέξεις τους.

Την Οργανωτική Επιτροπή και τους συνεργάτες μου για την προετοιμασία και την καθημερινή υποστήριξη του εντατικού προγράμματος.

Άφησα για το τέλος όλες και όλους εσάς που μέσα στο καλοκαίρι προτιμήσατε να εκμεταλλευτείτε την ευκαιρία και να παρακολουθήσετε ενεργά τη Θερινή Ακαδημία, δίνοντας με αυτό τον τρόπο σάρκα και οστά σε ένα φιλόδοξο εγχείρημα, που έγινε υπό πίεση χρόνου, αλλά θεωρώ πως πέτυχε και αποτελεί πρόκληση για εμάς η καθιέρωση του.

Θέματα που Συζητήθηκαν:

- Η Γεωπολιτική Σημασία και τα προβλήματα ασφάλειας της Μέσης Ανατολής.
- Η Αραβική αντίληψη για την Τρομοκρατία.
- Το ζήτημα των Μουσουλμανικών μειονοτήτων.
- Οι πρόσφατες εξελίξεις στην Τουρκία.
- Το περιβάλλον ασφαλείας και οι νέες απειλές στη Μέση Ανατολή και στη Βόρεια Αφρική
- Οι δυναμικές της βίας στο εσωτερικό των κρατών.
- Οι αιτίες της εξαναγκαστικής μετανάστευσης.
- Η κλιμάκωση της σύγκρουσης στη Συρία.
- Η Εξαγωγή της αστάθειας και οι επιπτώσεις για την ευρωπαϊκή ασφάλεια (εσωτερική και εξωτερική).
- Η εξέλιξη των μεταναστευτικών ροών και διαδρομών προς την Ευρώπη.
- Η διαχείριση της μεταναστευτικής/προσφυγικής κρίσης από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ο Ρόλος του FRONTEX για τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και η δραστηριοποίηση του οργανισμού στην Ελλάδα.

- Οι επιπτώσεις της μεταναστευτικής- προσφυγικής κρίσης στην εσωτερική και στην εθνική ασφάλεια της Ελλάδας.
- Ο ρόλος και η διαχείριση των *hot-spots*.
- Η συμφωνία Ε.Ε.- Τουρκίας.
- Θεωρίες για τις αιτίες της ριζοσπαστικοποίησης.
- Η χρήση του διαδικτύου από τις τρομοκρατικές οργανώσεις.
- Οι προκλήσεις για την αντιτρομοκρατική πολιτική.
- Σενάρια για τη διαδικασία της ριζοσπαστικοποίησης στις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου.
- Το φαινόμενο των «αλλοδαπών μαχητών».
- Η πιθανότητα απόκτησης ΧΒΡΠ οπλισμού από τις τρομοκρατικές οργανώσεις.
- Η νέα παγκόσμια αντιτρομοκρατική στρατηγική της INTERPOL
- Η δημιουργία και εξέλιξη του ισλαμιστικού κινήματος.
- Η ριζοσπαστικοποίηση και η ισλαμιστική τρομοκρατία στην Ευρώπη και την Μέση Ανατολή.
- Οι προκλήσεις από την ισλαμιστική ριζοσπαστικοποίηση για την Ελλάδα.
- Τα είδη και οι τεχνικές ανάλυσης δεδομένων.
- Η ανάλυση κοινωνικών δικτύων μέσω παραδειγμάτων πραγματικών υποθέσεων.
- Το *modus operandi* των πρόσφατων τρομοκρατικών επιθέσεων στην τρομοκρατία.
- Ο ρόλος της EUROPOL στην αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και στην πρόληψη των επιθέσεων.
- Οι στρατηγικές πρόληψης και αντιμετώπισης του εξτρεμισμού και της ριζοσπαστικοποίησης στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- Η φιλοσοφία αστυνόμευσης και η αντιτρομοκρατική στρατηγική του Ηνωμένου Βασιλείου.

- Οι επιχειρησιακές τακτικές για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας στην Ελλάδα.

Οι Προκλήσεις που αναδείχθηκαν:

- Η κλιμάκωση της βίας, των νέων απειλών και των συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή και στη Βόρεια Αφρική.
- Η κλιμάκωση των εσωτερικών εκτοπισμών και της εξαναγκαστικής μετανάστευσης στα γειτονικά γεωγραφικά υποσυστήματα της Μεσογείου.
- Η εξαγωγή της αστάθειας στην περιοχή για την ευρωπαϊκή ασφάλεια και την εσωτερική και εθνική ασφάλεια των κρατών.
- Ο κίνδυνος αποσταθεροποίησης της Τουρκίας.
- Τα προβλήματα στην υλοποίηση των πολιτικών της Ε.Ε. για την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών.
- Ο ρόλος και η αποτελεσματικότητα της νέας Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.
- Η εξέλιξη της ριζοσπαστικοποίησης και της κινητικότητας των μουσουλμάνων στις χώρες της Νότιας Ευρώπης.
- Η χρήση του διαδικτύου για την ριζοσπαστικοποίηση και τη στρατολόγηση νέων στην τρομοκρατία.
- Η έξαρση της Ισλαμοφοβίας, του ρατσισμού, της πόλωσης και η ακροδεξιά ριζοσπαστικοποίηση.
- Ο κίνδυνος απομόνωσης των προσφύγων και η προσπάθεια ριζοσπαστικοποίησης τους από τις τρομοκρατικές οργανώσεις.
- Η ανάγκη κατανόησης του Ισλάμ και των διαφορετικών δογμάτων και ερμηνειών του.

- Οι πολλαπλές και διεπιστημονικές αιτίες της ριζοσπαστικοποίησης.
- Η αναγκαιότητα ανάλυσης των κοινωνικών δικτύων και η αξιοποίηση των ανοιχτών πηγών συλλογής πληροφοριών.
- Η ανάγκη μελέτης των τακτικών των μοναχικών λύκων και οι δυσκολίες στο σχεδιασμό προληπτικής και αποτρεπτικής πολιτικής.
- Η συνεργασία με την κοινωνία και τους τοπικούς φορείς.
- Η Συλλογή, ανάλυση και ανταλλαγή επιχειρησιακών πληροφοριών.
- Η δημιουργία εμπιστοσύνης και η διατήρηση επαφών με εκπροσώπους κοινοτήτων.
- Η αξιοποίηση της τεχνολογίας και της καινοτομίας για την υποστήριξη των πρώτων ανταποκριτών και των αρχών επιβολής του νόμου.
- Η αναγκαιότητα προετοιμασίας εθνικής στρατηγικής για την ασφάλεια και η εξέταση δημιουργίας θέσης συντονιστής της αντιτρομοκρατικής πολιτικής.

Οι εκπαιδευτικές αναγκαιότητες:

1. Έμφαση σε προγράμματα που φέρνουν μαζί ακαδημαϊκούς και επιχειρησιακούς, ώστε να αξιοποιηθεί για τις επιχειρησιακές αναγκαιότητες η σωρευμένη ακαδημαϊκή και ερευνητική γνώση.
2. Υλοποίηση στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την κατανόηση του Ισλάμ και των θρησκευτικών και των πολιτισμικών διαφορών και των επιπτώσεων των παρερμηνειών στο καθημερινό έργο των στελεχών των σωμάτων ασφαλείας.

3. Υλοποίηση ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την ριζοσπαστικοποίηση και τον εξτρεμισμό για τις ειδικές υπηρεσίες.
4. Προετοιμασία δράσεων ενδυνάμωσης και ανάπτυξης διαπολιτισμικών δεξιοτήτων.
5. Διεξαγωγή εκπαιδεύσεων για την έγκαιρη αναγνώριση σημαδιών ριζοσπαστικοποίησης.
6. Προετοιμασία κοινών εκπαιδεύσεων με στελέχη από φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, δημοτικής αστυνομίας, στελέχη από τα τελωνεία κ.α.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Το ΚΕ.ΜΕ.Α. είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις για συνεργασία των δρώντων στον τομέα της ασφάλειας, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση μιας κοινής στρατηγικής αντίληψης σε εθνικό, περιφερειακό / ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο και στην από κοινού υποστήριξή της μέσα σε ένα εβάλωτο στερέωμα με αυξημένες ανάγκες. Προς αυτή την κατεύθυνση, καταβάλλοντας συστηματική και συντεταγμένη προσπάθεια εμβάθυνσης και διεύρυνσης της ερευνητικής του δράσης και των συμβουλευτικών του υπηρεσιών, το ΚΕ.ΜΕ.Α. λειτουργεί ως εθνικός συντονιστικός φορέας με σκοπό την υποστήριξη και την συμμετοχή στη διαμόρφωση των διεθνών κανόνων, διαδικασιών και προτύπων, τη διασύνδεση και ενίσχυση της συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς, την ανάπτυξη κοινών μεθοδολογιών εκτίμησης κινδύνων, την αξιοποίηση των

τεχνολογικών λύσεων αιχμής, την ανάληψη καινοτόμων πρωτοβουλιών, την ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και αναβάθμιση του επιπέδου της επιχειρησιακής συνέχειας και τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών.

Πάνω σε αυτή τη βάση, την προοπτική του ΚΕ.ΜΕ.Α. συνδιαμορφώνουν επιμέρους στόχοι που συναρθρώνονται σε τρεις βασικούς άξονες:

- i. Προώθηση θεμάτων ανθρώπινης / κοινωνικής ασφάλειας με έμφαση σε αποκεντρωμένα πεδία δράσης για την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στην πρόληψη του εγκλήματος και την προστασία του από απειλές.
- ii. Προαγωγή θεμάτων εκπαίδευσης, ενημέρωσης και υποστήριξης των στελεχών Υπηρεσιών και Αρχών Προστασίας του Πολίτη για τη βελτιστοποίηση της ανταπόκρισης στα επαγγελματικά τους καθήκοντα.
- iii. Προαγωγή υπηρεσιών έρευνας, πληροφόρησης και δια βίου μάθησης στους τομείς εσωτερικής ασφάλειας και αντεγκληματικής πολιτικής.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, το ΚΕ.ΜΕ.Α. εστιάζει την προσοχή του σε δράσεις όπως:

- Ανάδειξη ζητημάτων ασφάλειας και προστασίας σε τοπικό επίπεδο σε συνεργασία με Δήμους της Αττικής και της Περιφέρειας με σκοπό τη δημιουργία ενός διευρυμένου δικτύου αλληλοϋποστηριζόμενων μονάδων, εξειδικευμένου κατά περίπτωση στις επιμέρους ανάγκες και ειδικές απαιτήσεις. Η πρωτοβουλία απηχεί τις ευρωπαϊκές

προδιαγραφές και αρχές της «κοινοτικής αστυνόμευσης» (*community policing*), και εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης ενός ολιστικού προγράμματος εκπαίδευσης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών και στελεχών του δημόσιου, ευρύτερου δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, στοχευμένο σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (εκπαιδευτική κοινότητα και ειδικούς επαγγελματικούς κλάδους).

- Αξιολόγηση των σύγχρονων αναγκών και κατάρτιση εκπαιδευτικών προγραμμάτων κατά τα διεθνή πρότυπα, με σκοπό την ενίσχυση και την συνεχή επιμόρφωση των στελεχών, την αξιοποίηση της τεχνολογίας και της εφαρμοσμένης έρευνας και, συνεκδοχικά, το άνοιγμα στην κοινωνία.
- Περαιτέρω, εντός του ίδιου πλαισίου εντάσσεται η υλοποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών σε συνεργασία με το Κολλέγιο John Jay του Πανεπιστημίου της Πόλης της Νέας Υόρκης, το οποίο θα καταλήγει στην απονομή πιστοποιημένου τίτλου σπουδών στους τομείς Διεθνούς Ασφάλειας (*Certificate in International Security Studies*), προβλέποντας ειδικά για τα στελέχη Ασφάλειας την λειτουργία προγράμματος υποτροφιών.

Την προσπάθεια αυτή ενισχύει με πολλαπλούς τρόπους η αξιοποίηση του πρώην Ολυμπιακού Σκοπευτηρίου στο Μαρκόπουλο Αττικής από το ΚΕ.ΜΕ.Α. για τη δημιουργία ενός Πρότυπου Διεθνούς Κέντρου Εκπαίδευσης – Συνεχιζόμενης Κατάρτισης και Δοκιμών στους τομείς ασφάλειας.

Αξιοποίηση των χώρων της πρώην Σχολής Αξιωματικών της Ελληνικής Αστυνομίας με τη δημιουργία Συνεδριακού Κέντρου, Μουσείου, Λέσχης και Βιβλιοθήκης για την προώθηση του επιστημονικού διαλόγου, καθώς και την ανάδειξη και προβολή του έργου και της ιστορικής εξέλιξης του αστυνομικού θεσμού στην χώρα.

Με συναίσθηση του ρόλου του στους τομείς της εσωτερικής ασφάλειας και αντεγκληματικής πολιτικής, δεδομένης της συσσωρευμένης γνώσης και εμπειρίας του που οξύνουν περαιτέρω το αίσθημα της ευθύνης για την παροχή βέλτιστων δυνατών υπηρεσιών έρευνας και συμβουλευτικής, το ΚΕ.ΜΕ.Α. εντείνει την προσπάθεια εκπλήρωσης της αποστολής του. Η συμπλήρωση των δέκα χρόνων λειτουργίας του συμπίπτει με μια δυσχερή ιστορικο-κοινωνική συγκυρία για την χώρα και ευρύτερα την Ευρώπη, με ιδιαίζοντως αυξημένες ανάγκες στο πεδίο της δράσης του. Τα δεδομένα αυτά καθορίζουν εκ των πραγμάτων τις επιλογές του, δίχως ωστόσο να ανακόπτουν την πορεία του. Το ΚΕ.ΜΕ.Α. αντιλαμβάνεται τις δυσκολίες αυτές ως προκλήσεις στη διάρκεια μιας δυναμικής διαδρομής με μόνη επιδίωξη τη μετουσίωση των ανασχέσεων σε ευκαιρίες αναζήτησης νέων τρόπων προσφοράς και δημιουργίας.